

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN. OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 39. Šibenik, 25. rujna 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Hrvatska prošlost

Prošlost nije mrtva. Ona samo sniva, te se, od vremena do vremena, probudi i ispuni snagom silnih morskih valova i glomaznih klisura na visokim gorama. Prošlost se budi u srcima ljudi — potomaka!

I Hrvati imaju svoju prošlost. Dugu, staru, krvavu i slavnu. Imaju i svoju kraljevsku prošlost! I ta prošlost, u čitavoj svojoj snazi i sjaju, oživjela je, prošle nedjelje, na Kninskom Polju, u malenom selu Biskupiji blizu Knina.

U današnjoj Biskupiji se dizahu dvori hrvatskih kraljeva; tamo je stolovao i »dobri kralj«
Dimitrije Zvonimir. Tamo je imao i svoje sjedište kraljevski kancelar — kninski biskup, koji je u bazilici svete Marije, Naše Gospe — Kraljice Hrvata, dnevno prikazivao Svevišnjemu Nekrvnu Žrtvu za sreću i napredak hrvatskoga naroda i hrvatskoga kraljevstva.

I sada — baš prošle nedjelje — zahvalni potomci, na ruševinama starih dvorova i stare crkve podigoše i posvetiše novu crkvu u čast Naše Gospe — Kraljice Hrvata.

I dok se po Kninskom Polju širio mladenački glas zagrebačkog nadbiskupa — hrvatskog metropolita, dok je nad Biskupijom plovila jeka snažnog glasa odaslanika dra Mačeka, otvarahu se stari grobovi i iz njih izlazahu časne sjene starih hrvatskih kraljeva, kancelara, velikaša i čitavog napećenog malog hrvatskog puka. I te sjene su nam, na koncu, gromoglasno doviknule: Hrvati, nikad ne zaboravite svoje prošlosti, koja je uvijek bila hrvatska i katolička!

Hrvatski narod nije mlada grančica na stablu; on nije od jučer ni od prekjučer. Hiljadugodišnja je njegova prošlost. I kroz čitavu tu dugu prošlost on je bio svijestan samoga sebe, svoje kulture i svoje narodnosti. Bio je svoj, makar su ga tlačili i podjarmivali, okivali u lance i ubijali.

Hrvati su, nažalost, radi svoje nesloge, kroz vjekove živjeli pod tuđim žezlom i borili se za tuđa prava i tuđe dobro. Ali jedno je kod njih uvijek ostalo trajno i nepromjenljivo, a to je: hrvatska narodna svijest.

Hrvati su bili narod pred više od hiljadu godina — ta imali su svoju vladarsku kuću, dinastiju, svoje kraljeve — a to su, eto, i danas. Hrvati su narod sa svojom posebnom narodnom dušom i posebnom kulturom.

Ali još nešto: Zašto su drugi, veći i manji, narodi izginuli u moru prošlosti i pretopili se u druga narodna tijela, a hrvatski narod, koji nije baš tako brojčano velik, još i danas živi,

Ljudi smo širih i viših pogleda

Zlatna linija

Govorio ko što hoće, mi otvoreno iznosimo, da je put sretnijoj našoj budućnosti pogođen. Nemoguće je da kod ljudi bude sve idealno, sve savršeno, bez ikakvih razmimoilaženja, bez sukobića, jer, bio čovjek ne znam kako savršen, još uvijek je čovjek, kod koga se narav radije okreće k strani zla, nego dobra; bilo je ljudi, ima ih i biće ih koji ne će moći i htjeti biti ljudi širih i viših pogleda, da svoje želje i željice podrede općemu dobru zajednice, pa se ništa ne čudimo što mi u tomu nismo pošteđeni.

Jedno je istina: opće naše dobro ipak svima lebdi pred očima, i tomu dobru idemo u susret. I ta misao daje svemu ton, a sva druga pitanja idu u pozadinu, odnosno, u poredbi s tim dobrom, dolaze na drugo mjesto.

Pretstavnici Crkve i Naroda uvijek naglasuju da je naš živi katolicizam najjači garant za ostvarenje ideala i dolazak boljih dana; ističu da je katolicizam sačuvalao naš narodni život, duboko zašao u narodnu dušu i dao joj svoje oblike, da katolicizmu zahvaljujemo za sva ona velika djela duha koja možemo ponosom isticati. I svi to priznaju, bilo da se gleda s ovog ili onog staništa.

Duboko uvjerenje i jasna spoznaja određuje i stazu kojom se ima ići u preporodnom radu. Zato mi na našim velikim zborovima i proslavama čujemo riječ i svjetovnoga i duhovnoga vodstva našega naroda. Načelno je posve raščišćeno, i život potvrđuje, da ne može i ne smije biti sukoba u našem narodnom životu između istinskih vođa narodnoga svjetovnoga i duhovnoga vodstva, i biće uvijek tako, suradnja i sklad, dok jednima i drugima bude pred očima uzvišena svrha našeg općeg dobra, u komu je pojedincu omogućeno da postigne i svoj zemaljski i svoj vječni cilj.

Mi s ove zlatne linije dobrih, iskrenih i jedino pametnih odnosa ne silazimo uz cijenu ne znam koga drugog dobra. Mi ovo smatramo dragocjenošću koja je dana kao plod, koliko razuma, toliko poštenja i iskrenosti, da nam je svima pred očima opće dobro naše, to, i samo to. Riječi pretstavnik svjetovnoga vodstva naroda na zboru u Superfu u nedjelju 11. t. mj., da se rad crkvenih i svjetovnih ljudi ne pobija nego popunjuje, kako

i živci ponosno se sjeća slavnih dana svoje tisućgodisnje prošlosti! Jedan kratak odgovor nam sve razjašnjuje: Hrvatski narod je, kroz čitavu svoju kulturnu povijest, pristajao uz katoličku Crkvu! Hrvatski narod je bio i ostao katolički narod!

Katolicizam je najsajjnija stranica hrvatske prošlosti i sadašnjosti. Vjera nas je spasila i ona će nas održati svježe i jake na okupu. Vjera, i to katolička vjera! Ona je učila naš narod: Ne čini drugome što ne bi želio da ti dru-

pravi narodni ljudi daju čast Bogu i pružaju Crkvi najdjelotvorniju suradnju i zaštitu, i da ujedinjen narod budno pazi da ne bude porušena ni vjera u Boga ni seljačka sloga — riječi su ispravnoga, otvorenoga i poštenoga gledanja na interese općega narodnog dobra. Ovo drži na pameti u svemu svomu radu svaki onaj koji hoće da ga ljudi smatraju iskrenim i poštenim.

Ovo veliko i značajno pitanje suradivanja i postavljanja svega na svoje pravo mjesto odavno je riješeno kod svih ljudi dobre volje. Više puta je to stanovište otvoreno deklarirano, posve jasno naglašeno, na zborovima s desecima hiljada duša, tako da nema našega čovjeka, posebice onoga koji otkače u bilo kojoj ulozi, komu bi to bilo nepoznato.

Kao što nam je jasno ovo stanovište toliko puta istaknuto, govorimo, jer ne ćemo biti slijepci ni nejevi koji zabadaju glavu u pijesak da ne vide, da ima pojava u našoj sredini, koje ne će da usmjere svoj rad tim vrhovnim načelom. Ima pojedinaca, ima skupina, zašto i kako, o tomu za čas nije govor, koji hoće da ih se smatra prvim radnicima za narodno dobro, a svoju veličinu vide u tomu da na svim koracima idu za blaćenjem, pogrdivanjem i izrugivanjem svega što je u vezi s Bogom; počinjaju svetogrđa, smeta im oku i križ, znak Onoga našeg najvećeg Dobrotvora i Učitelja, pred kojim bi upravo svaki poniženi i odbačeni morao kapu skidati, jer je to Onaj koji je donio preokret, koji govori o jednakoj vrijednosti bogata i siromaha, a to je i najbolji ključ za rješenje teških društvenih zapletaja.

Ove pojave su teške i bolne. Uopće ih nikako ne možemo shvatiti. Ali, jer je poznata činjenica da čovjek prima i dobro i zlo, zlo još radije, lako je odgonetnuti, zašto dolazi do ovoga, posebice kada se ističe da je to, kidanje s Bogom, najbolji put k sreći i dobru — čisto obratno od stava istinskih vođa naroda.

Konkretni naš stav jest:
1) Uvijek imati na pameti da su i to naši ljudi, naša krv, naši sinovi kojima treba otvorena bratskog srca pristupiti i otvarati poglede. Nijedna sila nije nam draga, a pogotovo u ovom slučaju.

g učine; tuđe poštuju, a svojim se diči.

Katolički su bili naši kraljevi, katolički naši banovi, katolički je bio čitav naš hrvatski narod. I svi oni koji su, poput kneza Zdeslava, htjeli odcijepiti hrvatski narod od svete katoličke Crkve, doživješe neuspjeh, sramotu i propast. A narod ih se sjeća samo kao izdajica, propalica i crnih duša.

Takvi smo, eto, bili! A kakvi ćemo biti! Kakva je naša budućnost! — Sjena dobrog hrvatskog kralja Zvoni-

2) Od onih koji upravo ne će da idu ovdje istaknutom linijom, tražimo samo malu dozu poštenja, a to je — da se ne kriju iza nikoga, a još manje da ometaju one koji idu narodnim stazama Božje i narodne časti i odanosti vođama.

Braća smo svi i kao braća ćemo jedan s drugim govoriti i raspravljati, ali opće dobro od nas traži da mu dajemo u svemu prvenstvo. A upamtimo, to se po stotine puta istaklo i naglasilo: ko potkapa temelje narodnoga života, protkane živom vjerom u Boga, taj može raditi za sve, samo ne za opće dobro, za kojim idemo mi i za kojim ide sva naša borba.

Zablude u ovom pitanju čistićemo bratskim, ali odlučnim pothvatima. Nema toga pitanja na zemlji, koje se posve dobro ne bi dalo riješiti u sjeni križa, pa ćemo i mi svoja pitanja rješavati s križem i uz križ, a nikako mimo i protiv križa. To je stav ne pojedinaca, nego naroda kao cjeline.

Junior

Širom svijeta

ULTIMATUM CEHOSLOVAČKOJ. Ako svi znaci ne varaju, čehoslovačko pitanje stupa u odlučnu fazu. Sve jasnije se razabire, da su informacije, što ih je Chamberlain primio od Hitlera imale ultimativan karakter. Jedino tako može se objasniti žurba državnika Engleske i Francuske, koji su se nakon Chamberlainova povratka sastali na brzu ruku i stvorili zamašne zaključke, kojima je čehoslovačka vlada stavljena pred gotov čin. Francusko-engleski plan, koji se osniva na Hitlerovim zahtjevima, prema vjerodostojnim informacijama sadrži ove tri glavne točke: 1. Odstupanje većega dijela sudetsko-njemačkih oblasti Njemačkoj; 2. plebiscit u ostalim sudetsko-njemačkim oblastima; 3. neutralizacija nove čehoslovačke države uz međunarodno jamstvo glavnih evropskih sila. Engleska i Francuska uputile su ultimatum Čehoslovačkoj, jer Chamberlain želi donijeti Hitleru gotovu parcelaciju Čehoslovačke. Prema najpouzdanijim informacijama uzima se, da će čehoslovačka vlada prihvatiti u cijelosti narinuti i pod ultimativnim prijetnjama podastri francusko-engleski plan. No prema mišljenju neutralnih promatrača nastaje pitanje, da li se još danas Hitler zadovoljava s londonskim planom. Smatra se, kako nije isključeno, da će njemačke čete, koje su koncentrirane na njemačkoj granici i spremne za ulazak u CSR, i ako čehoslovačka vlada u cijelosti

mira, sjene hrvatskih knezova i biskupa, koje su prošle nedjelje zbor zborovale u kraljevskoj Biskupiji, jedno-dušno nam kažu: Budite što smo i mi bili, a što ste dosad i vi bili: Hrvati i katolici! Jedino tada će biti vaša budućnost časna, svijetla i slavna.

I mi odgovaramo tim starim sjenama naših predaka, mi im se kunemo:

Ostaćemo uvijek što smo bili — boreći se proti svakoj sili!

Ig.

